

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ЧИСТОПОЛЬСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЧИСТОПОЛЬСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422952, Республика Татарстан,
Чистопольский район,
пос. Луч, ул. Победы, 16

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЧИСТАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

422952, Татарстан Республикасы,
Чистай районы, Луч поселогы,
Победа ур., 16

тел. 8(84342) 4-81-03 e-mail: Ctp.Ctp@tatar.ru

Постановление

Карар

2025 елның 27 марты

№6

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү һәм Чистай муниципаль районы Чистай авыл жирлегендә территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен уңайлы икътисади мөхит булдыру максатларында, Чистай шәһәр прокурорының 2025 елның 17 мартындагы 02-08-03/2023-209052 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Чистай авыл жирлегендә Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны авыл жирлегендә яшәүчеләр күпләп жыелган урыннарда игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Чистай авыл жирлегендә
башлыгы

Р.М. Мәгъсүмов

Чистай муниципаль районының
Чистай авыл җирлеге
Башкарма комитетының
2025 елның 27 мартындагы
6 номерлы карарына кушымта

«2025-2028 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЧИСТАЙ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНДӨ
КЕЧЕ ҺӘМ УРТА ЭШКУАРЛЫКНЫ ҮСТЕРҮ»
ПРОГРАММАСЫ

2025 ел

Эчтәлек

Программа паспорты

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар аларны хәл итү юллары
2. Программаның максаты, бурычлары, төп көтелгән ахыргы нәтижәләрен тасвирлау, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары
3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы
4. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләлеген бәяләү

**«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының
Чистай авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү»
паспорты программасы**

Программаның исеме	«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программасы (алга таба - Программа)												
Программа әзерләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон; «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21												
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлеге башкарма комитеты												
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслауның гомуми күләме җирле бюджет акчалары исәбеннән 2 мең сум тәшкил итә, шул исәптән: (мең сумнарда) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ел</th><th>Җирле бюджет чаралары</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2025</td><td align="center">2</td></tr> <tr> <td>2026</td><td align="center">2</td></tr> <tr> <td>2027</td><td align="center">2</td></tr> <tr> <td>2028</td><td align="center">2</td></tr> <tr> <td>Барлығы</td><td align="center">8</td></tr> </tbody> </table>	Ел	Җирле бюджет чаралары	2025	2	2026	2	2027	2	2028	2	Барлығы	8
Ел	Җирле бюджет чаралары												
2025	2												
2026	2												
2027	2												
2028	2												
Барлығы	8												
Программаның максаты	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук җирлекнең социаль-икътисадый үсеше бурычларын хәл итүгә аның өлешен арттыру												

Программаның бурычлары	1. Жирлектә кече хужалыктарны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Эшкурарлыкның кадрлар потенциалын үстерү; 3. Кече һәм урта эшкурарлык субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын арттыру; 4. Эшкурарлык эшчәнлегенә икътисадый актив халыкны жәлеп итү.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм	2025-2028 еллар
Программаны башкаручылар	Чистай муниципаль районының кече, урта эшкурарлык субъектлары һәм үзмәшгульләр, Чистай муниципаль районының Чистай авыл жирлегә башкарма комитеты
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре	Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2028 ел ахырына ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - кече предприятиеләр, шул исәптән микропредприятиеләр һәм индивидуаль эшкурарлар житештерә торган продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнешенә еллык үсешен саклап калу; - Чистай муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкурарлык субъектлары (шул исәптән үз-үзләрен тәэмин итүчеләр) санының еллык үсешен саклап калу; - барлык предприятиеләрнең уртача исемлек санында кече (микропредприятиеләрне дә кертеп) һәм урта предприятиеләрдә хезмәткәрләрнең (тышкы бергә эшләүчеләрдән башка) уртача исемлек саны өлешен арттыру; - кече һәм урта эшкурарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү; - кече һәм урта эшкурарлык секторында яңа эш урыннары (яңа теркәлгән индивидуаль эшкурарларны да кертеп) булдыру; Шул ук вакытта Программа чараларын үтәү кече һәм урта эшкурарлык инфраструктурасының уңышлы эшләве, кече һәм урта эшкурарлык өлкәсендә товар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) житештерү күләмнәрен арттыру, шулай ук аларның эшчәнлегеннән салым керүне авыл жирлегә бюджетына арттыру өчен шартлар тудыруны күздә тоту.

1. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика. Программа хәл итүгә юнәлтелгән проблемалар хәл итү юллары

2024 елда Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегендә 14 кече һәм урта предприятие (2024 елга караганда ____ күбрәк), 20 шәхси эшмәкәр (2024 елга караганда ____ күбрәк), 21 үзмәшгуль граждaн (2024 елга караганда ____ күбрәк) үз эшчәнлекләрен алып барды.

1 нче таблица

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегендә эшкуарлык өлкәсе үсешенә төп тенденцияләре

Күрсәткеч	2022 ел (факт)	2023 ел (факт)	2024 ел (бәяләү)
Эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары саны:	50	50	55
кече һәм урта предприятиеләр, бер.	12	12	14
шәхси эшмәкәрләр - барлыгы, бер.	20	20	20
үзмәшгульләр, бер.	18	18	21

2 нче таблица

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмлеге	факттагы әһәмияте
		2024 елның 1
Кече эшкуарлыкның икътисадый актив субъектлары барлыгы исәпкә алынган	берәмлек	14
шулардан икътисадый эшчәнлек төрләре буенча: авыл хужалыгы, аучылык һәм урман хужалыгы	берәмлек	2
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек	
Файдалы казылмалар чыгару	берәмлек	
Эшкөртү производстволары	берәмлек	3
Электр энергиясен, газны һәм суны	берәмлек	1
Төзелеш	берәмлек	1
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт	берәмлек	1
Кунакханә һәм ресторaннар	берәмлек	
Транспорт һәм элементә	берәмлек	1
Финанс эшчәнлегә	берәмлек	

Күчөмсөз милек, аренда һәм хөзмөтләр	берәмле	
Дәүләт идарәсе һәм хәрби	берәмле	2
Мәгариф	берәмле	2
Сәламәтлек саклау һәм социаль хөзмөтләр	берәмле	
Башка коммуналь, социаль һәм шәхси	берәмле	
Йорт хужалыгын алып бару буенча	берәмле	
Экстерриториаль оешмалар эшчәнлегә	берәмле	
Башкалар	берәмле	1

Төп күрсәткечләргә анализ районда кече һәм урта эшкурарлык өлкәсен үстерүнең уңай динамикасы турында сөйли.

Кече һәм урта эшкурарлыкны үстерүгә ярдәм чараларының зур исемлегә гамәлгә ашырыла:

- жиһазларның лизинг системасына ярдәм итү һәм кече һәм урта эшкурарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү,

- икътисади эшчәнлекнең төрлө төрләре буенча кече һәм урта эшкурарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән микрозаймнар бирү;

- кече һәм урта эшкурарлык субъектлары һәм үз эшен ачарга планлаштыручы затлар өчен консультацияләр бирү системасы эшли, шулай ук күп санда мәгариф проектлары һәм тренинглар;

- кооперацияне, шәхси ярдәмче хужалыкларны, яшь фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшкурарлыкка ярдәм итүнең башка рәвешләре гамәлгә ашырыла;

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары продукциясен сату буенча чаралар, шул исәптән бизнес-миссияләр, конференцияләр, өйрәтү чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткәрелә;

- ярдәмнең башка чаралары.

Кече эшмәкәрлеккә мәгълүмати ярдәм күрсәтү һәм үз бизнесыңны популярлаштыру буенча актив кампания кысаларында (аның максаты-житештерү һәм хөзмөт күрсәтү өлкәсендә эшлөүче, эчке һәм тышкы базарларда конкурентлыкка сәләтле кече һәм урта предприятиеләр санының тотрыклы үсешен тәмин итү) түбәндәгеләр гамәлгә ашырылды: барлык мәгълүмат Чистай муниципаль районының рәсми порталында урнаштырылды, шулай ук даими нигездә эшкурарлык эшчәнлеген алып баруның аерым мәсьәләләренә багышланган һәм күрсәтелгән өлкәдә актуаль мәсьәләләр буенча фикер алышуга, шулай ук аны алга таба үстерүнең уртак чараларын эшлөүгә юнәлдерелгән киңәшмәләр, конференцияләр, форумнар, «түгәрәк өстәлләр» утырышлары уздырылды.

Даими рәвештә кызыксынган оешмалар белән берлектә кече һәм урта эшкурарлык субъектларына кече һәм урта эшкурарлыкка дәүләт ярдәменә гамәлдәге чаралары, үз-үзен эш белән тәмин итүчеләр, шулай ук эшкурарлык өлкәсендәге законнар үзгәрешләре турында мәгълүмат бирүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрелде.

2. Программаның көтелгән төп нәтижеләре, максаты, бурычлары, тасвирламасы, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә эшнәң юнәлеше эшкуарлык субъектларының эшлекле активлығын үстерү өчен уңайлы климат булдыруга, эшкуарлыкны үстерүнең төп чикләүләренәң йогынтысын киметүгә юнәлтелгән һәм Чистай муниципаль районы Чистай авыл җирлеген үстерүнең стратегик максатлары, бурычлары һәм өстенлекләре системасына эшкуарлыкка ярдәм итү юнәлешләрен билгеләүгә нигезләнгән.

Шул максаттан чыгып, уртача сроклы перспективага социаль-иқтисадый үсешнәң төп бурычлары билгеләнә һәм әлеге бурычлар кысаларында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә.

Җирлектә эшкуарлыкны үстерүне тоткарлаучы төп проблемалар булып, алар сораштырулар мәғлүматларына һәм эшкуарлык бергәлеген анкеталаштыруга нигезләнә:

- кадрлар дефициты;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенәң югары дәрәжәсе;
- кече һәм урта бизнес өчен салым йөкләнешенәң югары дәрәжәсе;
- жирнәң һәм күчемсез милекнәң һәркем файдалана алырлык булуы;
- энергетика инфраструктурасының һәркем файдалана алырлык булуы;
- яңа җиһазлар алу белән проблемалар.

Программаның максаты - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тудыру, инновацион иқтисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук аның районның социаль-иқтисадый үсешә бурычларын хәл итүгә керткән өлешен арттыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Җирлектә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү;
3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын консультация белән тәэмин итү сыйфатын арттыру;
4. Эшкуарлык эшчәнлегенә иқтисадый актив халыкны җәлеп итү.

Программаның төп чаралары Программаның максатларыннан һәм бурычларыннан чыгып формалаштырылды.

Шул ук вакытта һәр бурычны хәл итү кысаларында, шул исәптән, яңа эш урыннары булдыруны күздә тоткан кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, аларның санын арттыру өлешендә һәм бизнесны үстерү өлешендә ярдәм итүгә һәм үстерүгә юнәлтелгән чаралар каралган.

Программаның төп чараларына характеристика

Гомумән алганда, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү чараларын 2 төп юнәлешкә бүләргә мөмкин:

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәме күрсәтү чаралары;
2. Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар.

Эшмәкәрләргә консультация ярдәме күрсәтү юнәлешләре кысаларында түбәндәге чаралар каралчак:

- республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәғлүмат бирү;

Эшкуарлыкны үстерү буенча башка чаралар:

- кече һәм урта эшкурлыкны үстерү проблемалары буенча анкета үткөрү һәм аларны хәл итү юллары;
- эшкурлыкка ярдәмнең гамәлдәге программалары буенча законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукий мәсьәләләр буенча кече һәм урта эшкурлык субъектлары өчен киңәшмәләр һәм семинарлар уздыру;
- кече һәм урта эшкурлык субъектларына мәғлүмати ярдәм күрсәтү кампаниясен оештыру һәм үз бизнесын булдыруны популярлаштыру, шул исәптән яшьләр бергәлегә арасында да.

Максатлар һәм бурычлар киселешендә төп чаралар исемлегә Программага кушымтада бирелгән.

Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Программа 2025 елдан 2028 елга кадәр гамәлгә ашырыла.

3. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегә башкарма комитеты гамәлгә ашыра:

- Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуну оештыра;
- Программа чаралары, максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтижәлегә күрсәткечләре исемлеген әзерли һәм төгәлләштерә.

Программаны гамәлгә ашырганда Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегә башкарма комитеты чараларны үтәүчеләр белән хезмәттәшлек итә. Программа чараларын үтәүчеләр программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән өчен җаваплы.

4. Программаның социаль-иқтисады нәтижәлеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- эчке һәм тышкы базарларда кече һәм урта эшкурлык субъектларының конкурентлыкка сәләтен арттырырга;
- яңа эшләнмәләргә стимуллаштырырга һәм яңа технологияләргә үзләштерүгә ярдәм итәргә;
- кече һәм урта эшкурлык субъектлары тарафыннан мәғлүмати технологияләр куллануны киңәйтәргә;
- эшкурлык эшчәнлегенә белән кызыксынуны арттыру исәбенә халыкның эшлекле активлыгын үстерергә;
- кече һәм урта эшкурлык субъектларының финанс һәм матди ресурсларга керүен тәэмин итә торган механизмнарны камилләштерергә;
- кече һәм урта эшкурлык субъектларына мәғлүмати-консультация ярдәмен камилләштерү;
- кече һәм урта эшкурлык субъектларын дәүләт һәм муниципаль заказларны үтәүгә җәлеп итәргә.

5. Программаны финанслау

Кече һәм урта эшкурлык субъектларына методик, консультация-мәғлүмати ярдәм күрсәтү, шулай ук ярдәмнең финанс, мәғлүмати һәм башка рәвешләрен алу механизмнары турында мәғлүмат бирү максатында җирле бюджет акчалары исәбеннән түбәндәге чаралар финанслана:

(мең сумнарда)

Чараның исеме	Чаралар күлөмө			
	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 Ел
Кече һәм (яисә) урта эшкуарлык субъектлары өчөн методик ярдәмлекләр, мәгълүмат буклетлары, брошюралар, плакатлар, белешмәлекләр эшләү	2	2	2	2

Кушымта

«2025-2028 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай авыл җирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» программасы нәтижеләрен бәяләүнең максатлары һәм индикаторлары»

Төп чаралар атамасы	Бурычка туры килү	Программаны башкаручылар	Төп чараларны башкару вакыты	Ахыргы нәтижэләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре			
					2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел
Максат исеме: кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеше өчен уңай шартлар тәэмин итү, инновацион икътисад формалаштыруның мөһим компоненты буларак кече һәм урта эшкуарлык субъектларының санын арттыру һәм аларның конкурентлык сәләтен тәэмин итү, шулай ук җирлекне социаль-икътисадый үстерү бурычларын хәл итүгә аның кертменен арттыру								
Республика һәм федераль бюджетлар акчаларыннан эшмәкәрлеккә ярдәм итү программалары буенча консультация ярдәме күрсәтү һәм мәгълүмат бирү	3	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына күрсәтелгән консультацияләр саны, бер.	3	3	3	3
Кече урта эшкуарлыкны үстерү проблемаларына аларны хәл итү юлларына анкета бирү	4	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән анкеталар саны, берәмлекләр	2	2	2	2

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен законнарны үзгәртүгә һәм үстерүгә бәйле актуаль хокукий мәсьәлэләр буенча, шулай ук гамәлдәге ярдәм программалары буенча киңәшмәләр һәм семинарлар үткәру предпринимательства	1	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән семинарлар саны, берәмлекләр	1	1	1	1
Аны яшьләр эшкуарлыгы өлкәсенә җәлеп итү буенча яшьләр бергәлеге белән эшләү	2	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чаралар саны, бер.	2	2	2	2
Кече һәм (яисә) урта эшкуарлык субъектлары өчен методик ярдәмлекләр, мәгълүмат буклетлары, брошюралар, плакатлар, белешмәлекләр эшләү	1	Авыл җирлеге башкарма комитеты	2025-2028	Үткәрелгән чаралар саны, бер.	1	1	1	1